

Molenaars van Aart

Tijdens het onderzoek naar de voorouders van Aart, blijkt al snel dat de voorouders van Aert, van Aerde en van Aerden worden genoemd. Ook blijkt dat er opvallend

veel molenaars voorkomen met de naam van Aerde en van Aert. Later blijkt dat er een redelijk aantal voorouders en naamgenoten, Molenaar zijn geweest in West-Brabant.

Hieronder proberen we in chronologische volgorde een beeld van deze voorouders en naamgenoten te geven waarbij de rode draad, ***molenaar*** is.

Daarnaast hebben we enkele pagina's toegevoegd met betrekking tot de diverse **molens** in Zundert, Kalmthout, Roosendaal, Borgvliet, Oudenbosch, Zegge en Loenhout.

De oudst bekende stamvader is **Peter van Aerde** geboren rond 1485. Volgens onze informatie had Peter 1 zoon [Henricus] en twee dochters. Het beroep van Peter is niet bekend. **Henricus van Aerde** geboren omstreeks 1510, wordt in het jaar 1561 vermeld als ***molenaar van Zundert*** en als een van de ingezetenen van Zundert die zich sterk maakten voor de heroprichting van de verbrande kerk van Zundert.

Henricus had 4 zonen: [Cornelis], Jan, Jacob en Adriaan.

[Cornelis Hendriks van Aerde](#), geboren omstreeks 1540, had volgens onze gegevens 8 kinderen. Van deze kinderen wordt [[Hendrik Cornelis van Aerde](#)] ook molenaar. Cornelis Hendriks van Aerde was *molenaar van Zundert*. In die hoedanigheid verkocht hij, 60 jaar oud zijnde, op 4 maart 1600 een hofstede met huis en circa 10 a 12 roeden grond aan de "plaats" te Zundert aan Adriaan Raauws. Op 3 november 1597 had hij dit bezit gekocht.

[Hendrik Cornelis Hendriks van Aerde](#), geboren rond 1585 huwde Maria Cornelisse Sibs. Henricus Cornelis Hendriks van Aerde was *molenaar van Groot-Zundert en van Kalmthout*. Bij de doop van zijn zoon Joannes wordt hij als "Henricus de molder" aangeduid. Als molenaar van Zundert kocht Henricus met zijn echtgenote Marijke Cornelisse Sibs op 31 augustus 1617 de [[molen van kalmthout](#)] waarbij hij in 1620 het molenaarshuis bouwde. In het jaar 1636 woonde hij te Maerbergen onder Zundert. De erfgenamen van Hendrik Cornelis van Aerde verkochten op 26 februari 1667 een schoon en welgelegen huis met schuurtje en turfhuis in het dorp van Zundert. Op 8 december 1660 legden Hendrik Cornelis van Aerde en zijn kinderen als erfgenaam van Maria Cornelisse Hendrick Sibs de condities vast op basis waarvan zij een aantal percelen beemd en weien wilden verkopen. Hendrik en Maria kregen 7 kinderen: Anna, [[Cornelis](#)], [[Adriaan](#)], Joannes, [[Hendrik](#)], Christiaan en [Christiaan].

[Cornelis Hendriks van Aert](#), gedoopt op 24 januari 1621 huwde Maria Lucas

Mattheussen. Cornelis en Maria kregen 10 kinderen, waarvan [[Lucas van Aert](#)] ook molenaar zou worden. Cornelis was gasthuismeester van het gasthuis van Margriet van de Laer te Zundert. In 1671 was hij lid van het Sint Jorispilgilde van Zundert. Zijn deel in de *molen van Kalmthout* verkocht hij op 13 januari 1682 aan de abdij van Tongerlo.

[Adriaen Hendricks van Aert](#) huwde Cornelia Everardussen. Ze kregen 6 kinderen: [[Lenaert](#)], Adriaen, Maria, Jan, Cornelius en Anna. Op 23 januari 1682 verkocht Adriaen Hendricks van Aert, als weduwnaar, met zijn kinderen zijn deel in de *molen van Kalmthout* aan Jan van Huijsen, die het weer doorverkocht aan de abdij van Tongerlo.

[Hendrik Hendriks van Aert](#), gedoopt op 20 april 1627 huwde Francisca Cornelisse de Bruijn. Ze kregen 4 kinderen: Johanna, Cornelis, Maria en Jacobus Na haar overlijden huwde hij Guilelma Booten (Boets). Hij had ook nog een relatie met Joosje van Aert.

Hendrik was *molenaar van Kalmthout*. Als weduwnaar van Francisca de Bruijn had Hendrik in het jaar 1667 te Hoeven een kwestie met Antonie Cornelisse de Bruijn die diende voor het Leenhof van de markies van Bergen op Zoom. De kwestie betrof het opmaken van de staat en inventaris van de boedel en de gelden die Francisca bij het overlijden van haar ouders had gekregen. De staat van de boedel werd door Antonie Cornelisse de Bruijn, die voogd was over de kinderen van Hendrik en Francisca bestreden. Ook voor de schepenbank van Hoeven werd een inventarisatie van de boedel van Francisca opgesteld. In het jaar 1676 heeft Hendrik zijn deel in de molen van Kalmthout verkocht aan de abdij van Tongerlo. Ook de kinderen uit zijn eerste huwelijk gaven hiervoor hun toestemming. Vermoedelijk heeft Hendrik toen zijn molenaarschap beëindigd.

[Leenaert Adriaense van Aert](#), geboren rond 1645 huwt Dymphna Joannis. Ze krijgen twee kinderen Maria en [[Jan](#)]. Als weduwnaar uit de Hage huwde hij Catharyna Spoor.

[Lucas Cornelisse van Aert](#) gedoopt op 21 maart 1653 huwde Maria Jansse Verkooije. Ze krijgen 7 kinderen: Adriaen, [[Lucas](#)], Maria, Anna, Joanna,

Cornelius en [Josephus]. In het jaar 1696 was Lucas van Aert *pachter van de akkermolen te Zundert*. Vanaf 1705 is hij *mulder te Etten*.

[Jan Leenderts van Aert](#), geboren rond 1680 huwde Antonet Roovers en kregen 2 kinderen: Dymphna en [[Jacobus](#)]. In 1699 was Jan Leenderts van Aert al molenaarsknecht op de *Kalsdonkse molen te Roosendaal*. In de jaren 1712-1718 is hij pachter van de drie molens te Roosendaal. Na zijn dood zette zijn vrouw de molenpacht voort.

[Lucas Lucasse van Aart](#), gedoopt 25 september 1695 trouwde Helena Wijnants en kregen de volgende kinderen: [[Cornelius](#)], [[Lucas](#)], Joannes, Joseph, Joanna, Jacobus. Lucas was *molenaar te Loenhout en te Oudenbosch*. In Loenhout stond een houten windmolen, gelegen aan de Molenakker. Tijdens een storm in 1911 is hij omgewaaid en nooit meer hersteld. Hij was toen eigendom van de familie Van Dijck.

In het jaar 1725 had Lucas een kwestie met de schout van Loenhout. Per 1 april 1730 werd hij pachter van de *molen te Oudenbosch*.

[Jacobus van Aert](#) gedoopt op 7 juni 1710 huwde Adriana Moerincs. Hun 4 kinderen: Digna, Joanna, Jan en Gerard. Digna huwde Judocus Couwenberg, pachter van de *heijmolen onder Borgvliet*. Jacobus van Aert pacht in 1742 de *molens in Roosendaal*.

[Cornelis van Aert](#), gedoopt op 6 januari 1718 huwde met Maria Anna Dam. Op Sint Jacob 1749 werd Cornelis van Aert *molenaar van Zegge*. Tot aan zijn dood had hij de molen in pacht. Zijn weduwe Anna van Dam pachte de molen van Zegge vanaf september 1779 en september 1784. Per september 1794 namen haar kinderen Jan, Nicolaas en Maria de pacht van de molen te Zegge over. Zijn zoon [[Johannes](#)] werd later *molenaar van Zegge*.

[Lucas van Aert](#), gedoopt op 21 november 1719 Huwde eerst met Maria de Koter en later met Ida van der Buijten. Lucas van Aert was *molenaar te Oudenbosch*. Op 1 april 1740 pachtte hij de molen van Oudenbosch van de markies van Bergen op Zoom. Zijn overgrootmoeder Maria Verkooijen stond voor hem borg. Zijn zoon [[Lucas](#)] volgt hem op.

[Johannes van Aert](#), gedoopt op 22 april 1760 huwde met Johanna van Aert. Johannes is reeds per september 1794 *molenaar te Zegge*, toen hij de molen pachtte. Later had hij de molen van Zegge tegen een hoge prijs van het Domein gekocht voor het uitsluitend recht van gemaal voor Zegge.

[Lucas van Aart](#), gedoopt op 3 februari 1754 huwde Petronella de Win. Lucas was *molenaar van Oudenbosch*. Hij pachtte de molen van Oudenbosch per 1 april 1780, 1785 en 1792. Borg was zijn moeder Ida van der Buijten.

Bronnen:

Bovenstaande informatie is mede tot stand gekomen via een publicatie van A.M. Bosters over West Brabantse molenaarsfamilies:

A.M. Bosters, "West-Brabantse molenaarsfamilies: I. Van Aert" in: Genealogisch Tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard 23 (1999) nr. 1 p. 17-25 (speciaal p. 17-21).

Regionaal Archief West Brabant

Hieronder staat een overzicht van de molens, plus een link naar de [molendatabase](#) site.

1	Zundert, Akkermolen	Akkermolen, Zundert
2	Groot Zundert	De Eendracht, Zundert
3	Kalmthout	
4	Etten	Voorganger Bisschopsmolen, Etten; - Bisschopsmolen, Etten
5	Kalsdonk, Roosendaal	Kalsdonkse molen
6	Oudenbosch	Oudenbosch
7	Borgvliet, Heijmolen	De Heimolen, Bergen op Zoom; - De twee vrienden, Bergen op Zoom

8	Roosendaal	Kademolen, Roosendaal; - De hoop, Roosendaal
9	Zegge	Standerdmolen, Bredaseweg, Zegge